

We Lwowie, dnia 1. maja 1900.

Aleg. 204

Sprawozdanie

Komisji podatkowej o wniosku posła Górki w przedmiocie wyboru i składu komisji szacunkowych dla podatków osobistych.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 4. kwietnia bieżącego roku złożyli poseł Górka i towarzysze do łaski marszałkowskiej wnioszek o uchwalenie następującej rezolucji:

I. Wzywa się c. k. Rząd, aby dla uniknięcia kolizji obowiązków nie mianował w myśl §. 179. ustawy z 25. października 1896 L. 220 Dz. p. p. w skład komisji szacunkowych dla podatków osobistych czynnych urzędników skarbowych.

II. Wzywa się c. k. Rząd, aby surowo zabronił organom skarbowym agitowania i w ogóle mieszania się do wyboru rzeczonych komisji i aby takowe w myśl §. 183 tej ustawy przeprowadzał nie c. k. urzędnik skarbowy, lecz c. k. urzędnik polityczny właściwego Starostwa przy pomocy komisji wyborczej z 4 członków kontrybuentów złożonej.

III. Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze rozporządzenia zarządził lub w drodze uzupełnienia §. 179 do 181 powołanej ustawy odnośny projekt ustawy Radzie państwa przedłożył, aby urzędnicy skarbowi nie byli wybieralni i nie mogli być członkami podatkowych komisji szacunkowych, lecz byli tylko fachowymi organami czyli referentami z głosem doradczym przydanymi do odnośnych komisji szacunkowych“.

Uchwałą z dnia 6 kwietnia Wysoki Sejm przekazał wnioszek ten Komisji podatkowej. Rozpatrując treść i tendencję tych rezolucji należy rozróżnić między sposobem przeprowadzenia wyborów a składem komisji podatkowych.

Co do pierwszej kwestyi zauważyła już Komisya podatkowa w zeszlórocznem sprawozdaniu o wniosku posła Męcińskiego w przedmiocie wymiaru podatków osobisto-dochodowego i zarobkowego, że „przy wyborach do komisji szacunkowych była może nadto żywa agitacya ze strony c. k. Władz skarbowych — agitacya, która jeżeli przy wyborach politycznych jest nieodpowiednią w ogóle, to już wręcz niedopuszczalną jest przy wyborach do komisji, które w dziedzinie skarbowości mają urzeczywistnić ideę samorządu, a wprost szkodliwą przy wyborach do ciał, które mają stanowić o wymiarze podatku a więc o wysokości świadczeń wyborców, gdzie zatem agitujące c. k. Władze reprezentują wprost stronę interesowaną tj. Skarb państwa“.

Uwagi te są dziś jeszcze tak samo aktualne, jak były w ubiegłym roku a liczne ponowne żale na sposób przeprowadzania wyborów do komisji szacunkowych zasiliły tylko ich faktyczne uzasadnienie.

Temu ujemnemu stanowi rzeczy należy jak najspieszniej zapobiedz, a Komisya podatkowa poleca w tym celu tem goręcej rezolucyę objętą drugim ustępem wniosku posła Górki do uchwały Wysokiego Sejmu, ileżę sprawa prawidłowego wyboru komisji szacunkowych, od których zależy wymiar podatku a temsamem akt wkraczający tak dotkliwie w ekonomiczną sferę obywateli państwa, jest tak ważną i w skutkach swych doniosłą, że należy ją należycie poprzeć powagą uchwały sejmowej.

Natomiast może się Komisya podatkowa tylko z pewną modyfikacyą zgodzić na pierwszą z rezolucyi posła Górki a już zupełnie się nie zgadza z trzecią.

Pierwszym i najgłówniejszym momentem, który uwzględnić powinien c. k. Rząd nominując członków w skład komisji szacunkowych, jest zdaniem Komisji podatkowej charakter mianowanych i znajomość stosunków o których orzekać mają, a więc zupełna i wszechstronna umysłowa i materyalna niezależność, która się objawia w niezawisłym od wszelkich ubocznych wpływów zdrowym sędziem i w odwadze dania mu należytego wyrażenie przez głosowanie.

Tej niezawisłości nie poręcza jeszcze fakt, że nominat nie jest czynnym urzędnikiem skarbowym, ani nie wyklucza jej zawsze fakt, że nim jest.

Zależność nie wynika wyłącznie ze stosunku służbowego, ale jest raczej wpływem stosunków i charakteru a niejednokrotnie ujawnia się niestety najujemniej właśnie u takich członków komisji podatkowych przez Rząd mianowanych, którzy jakkolwiek urzędnikami nie są, pozostają w bezpośredniej zawisłości od władz skarbowych.

Nadto sądzi Komisya podatkowa, że zasadnicze wyłączenie czynnych urzędników skarbowych ze składu komisji szacunkowych, o ile takowe z nominacyi Rządu pochodzą, jest także dlatego nie wskazane, że druga połowa członków tych komisji z wyborów pochodzi a temsamem narażoną jest na naturalne konsekwencye wszelkiego wyboru na zasadzie większości polegającego t. j. na możliwość, że będzie tylko wyrazem zwycięskiej większości wyborców, pomijając wszelki wzgląd na przegłosowaną mniejszość podatujących.

Było tendencyą ustawy, aby wynikające stąd ewentualne niebezpieczeństwo grożące tyle pożądanej bezstronnej działalności podatkowych komisji szacunkowych, znalazło opór w urzędnikach powołanych do strzeżenia przedmiotowego stosowania ustawy.

Tej roztropnej a przewidującej tendencji nie można z oka spuszczać, a najmniej w kraju o tak różnorodnych społecznych i narodowych stosunkach jak nasz, w którym niejednokrotnie się krzyżują sprzeczne interesa rozmaitych stanów i klas zarobkowych.

Jeżeli Komisya podatkowa w ten sposób nie sądzi, ażebyurzędników podatkowych w zupełności z komisji szacunkowej usunąć należało, to z drugiej strony uznaje, że nie jest pożądaniem, ażeby c. k. Rząd urzędników w myśl §. 179 ust. pod. w skład tych komisji przezeń nominowanych wyłącznie albo przeważnie brał z grona czynnych urzędników skarbowych.

Wprawdzie Komisya podatkowa nie może podzielić zapatrywania wnioskodawcy, jakoby istniała kolizya obowiązków u należącego do komisji szacunkowej urzędnika skarbowego, kolizya między obowiązkiem sprawiedliwego rozsądzania spraw podatkowych, a obowiązkiem służbowym, albowiem ten obowiązek służbowy właśnie li tylko na zaprzysiężonym obowiązku ścisłego przestrzegania i sprawiedliwego stosowania ustaw polega, ale istnieje kolizya między tym obowiązkiem, a interesem osobistym urzędnika, który częstokroć upatruje w energicznem a bezwzględnem wymierzaniu wysokich podatków warunki lepszej i służbowej kwalifikacyi.

Dlatego pożądaniem jest, ażeby c. k. Rząd powoływał w skład komisji szacunkowych tylko takich urzędników skarbowych, którzy świadomi swego odpowiedzialnego doniosłego powołania a łącząc w sobie doświadczenie urzędu z niezawisłością charakteru dają rękojmię istotnie sprawiedliwego zastosowania ustawy.

Skoro w ten sposób z jednej strony c. k. Rząd baczyć będzie na to, iżby nominował do komisji szacunkowych tylko ludzi istotnie niezawisłych a skoro z drugiej strony członkowie wybierani przez podatujących wyjdą z wyborów wolnych wszelakiego wpływu i agitacyi Władz skarbowych, skoro tedy wyborcy przez głosowanie uchylić mogą urzędników skarbowych od wyboru do rzeczonych komisji, przeto nie ma ani potrzeby ani podstawy prawnej do żądania ograniczenia wybie-

ralności do tych komisji a temsamem brak podstawy dla wniosku trzecią rezolucją posła Górki objętego.

Wobec tego wnosi Komisya podatkowa :

I. Wzywa się c. k. Rząd, aby stanowczo zabronił organom skarbowym agitowania i w ogóle mieszania się do wyboru rzeczonych komisji i aby takowe w myśl §. 183. tej ustawy, przeprowadzał nie c. k. urzędnik skarbowy, ale c. k. urzędnik polityczny właściwego starostwa przy pomocy komisji wyborczej z 4 członków kontrybuentów złożonej.

II. Wzywa się c. k. Rząd, aby mianując w myśl §. 179. ustawy z 25. października 1896 l. 220 Dz. u. p. członków komisji szacunkowych dla podatków osobistych, mianował tylko ludzi niewątpliwie niezawisłych o ile możności, jak najmniej czynnych urzędników skarbowych.

Przewodniczący :

Abrahamowicz.

Sprawozdawca :

Dr. Loewenstein.

